

وبینار "سرطان، فرصتها و چالش ها"

سرطان ریه

دکتر محمد رضا مسجدی

مدیرعامل بنیاد ملی نیکوکاری سرطان

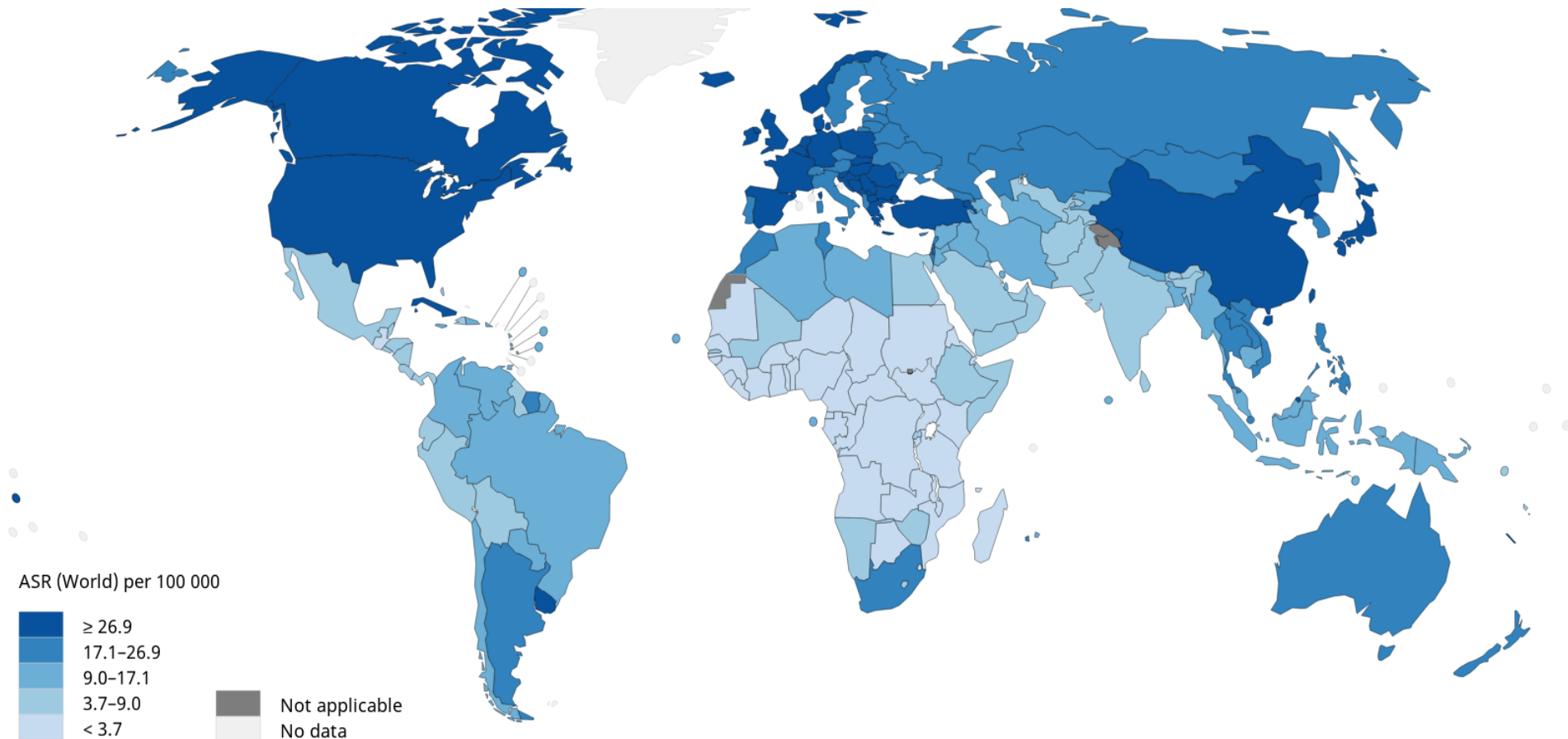
فوق تخصص بیماری های ریوی و استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

نکات کلیدی سرطان ریه

- سرطان ریه مهمترین علت مرگ ناشی از سرطان در سطح جهان در هر دو جنس می باشد.
- سالانه ۲.۲۰۰.۰۰۰ مورد جدید سرطان ریه در جهان اتفاق می افتد و ۱.۷۹۰.۰۰۰ نفر نیز به علت این سرطان فوت می کنند.
- شیوع سرطان ریه در کشورهای توسعه یافته به علت کم شدن استعمال دخانیات روند کاهشی دارد.
- کاهش شیوع سرطان ریه در مردان دو برابر زنان است (علت وابستگی بیشتر زنان سیگاری به ادامه مصرف و سختی در اقدامات ترک سیگار).
- متأسفانه شیوع سرطان ریه کشورهای در حال توسعه روند افزایشی دارد (علت ضعیف بودن برنامه های کنترل دخانیات).
- ۸۰-۸۵ درصد موارد سرطان ریه در افرادی که دخانیات مصرف می کنند مشاهده می شود و فقط ۱۵-۲۰ درصد در افراد غیر دخانی به وقوع می پیوندد.
- **دخانیات من جمله قلیان، سیگار الکترونیک مهمترین عامل بروز سرطان ریه محسوب می شود.**
- آلودگی هوا، اشعه رادون، استنشاق تحمیلی دود سیگار به ویژه نزد خانمها، سابقه خانوادگی سرطان، و فیروز ریه، تماس با آزبست، تماسهای شغلی، رژیم غذایی؟... از عوامل دخیل در ایجاد سرطان ریه به شمار می رود.
- اغلب موارد سرطان ریه در سنین ۴۰-۵۰ به بالا دیده می شود.

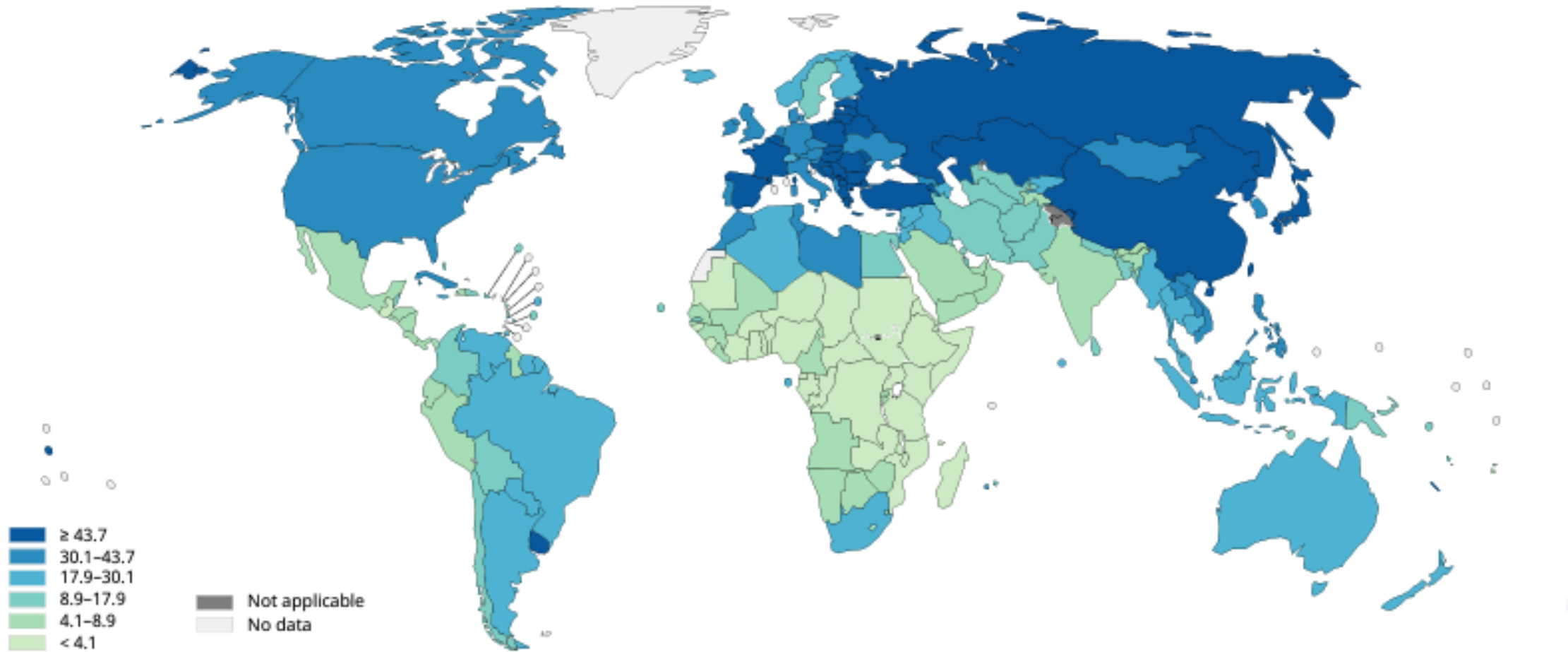
بروز استاندارد شده سنی سرطان ریه در هر دو جنس در سال ۲۰۲۰

All rights reserved. The designations employed and the presentation of the material in this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization / International Agency for Research on Cancer concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted and dashed lines on maps represent approximate borderlines for which there may not yet be full agreement.

Data source: GLOBOCAN 2020
Graph production: IARC
(<http://gco.iarc.fr/today>)
World Health Organization

بروز استاندارد شده سنی سرطان ریه در کلیه گروه‌های سنی مردان در سال ۲۰۲۰

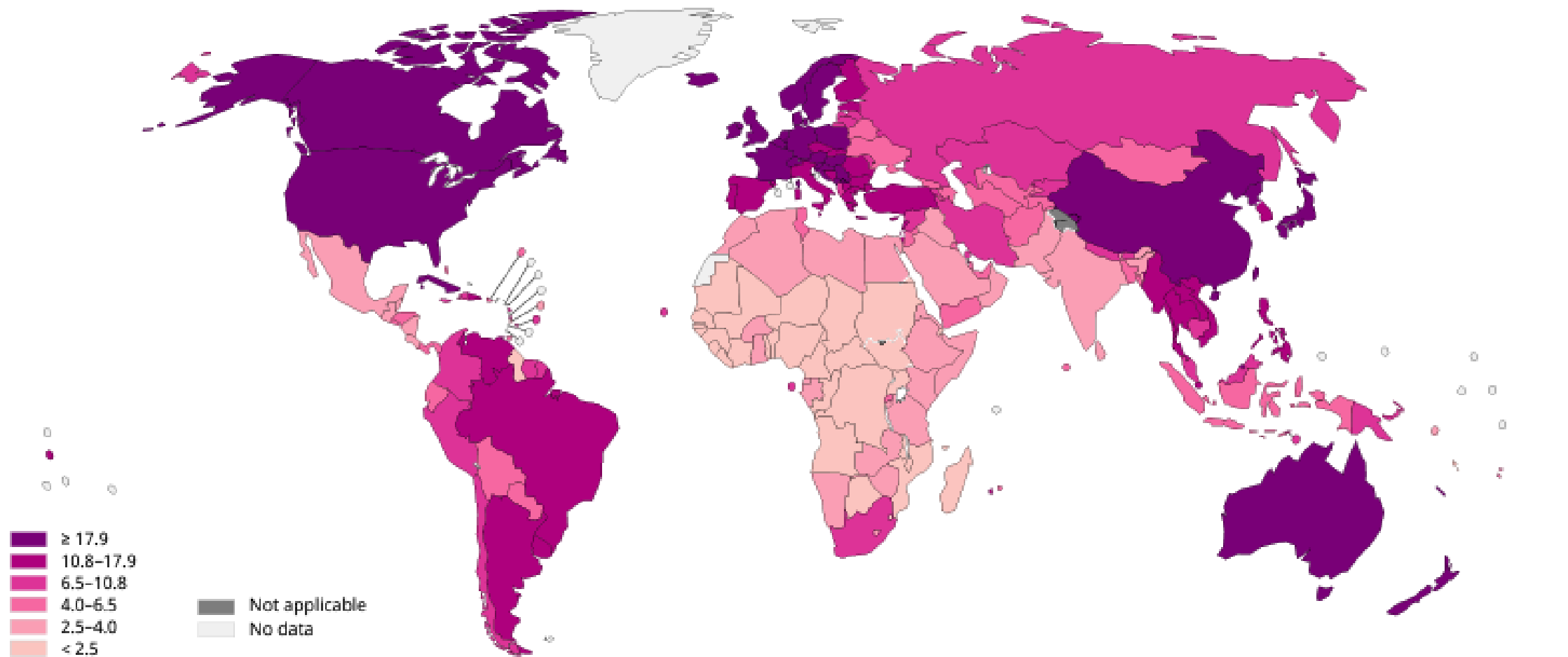
منبع: ۲۰۲۰ Globocan

نام سخنران: دکتر محمد رضا مسجدی

موضوع: سرطان ریه

بروز استاندارد شده سنی سرطان ریه در کلیه گروه‌های سنی زنان در سال ۲۰۲۰

منبع: 2020 Globocan

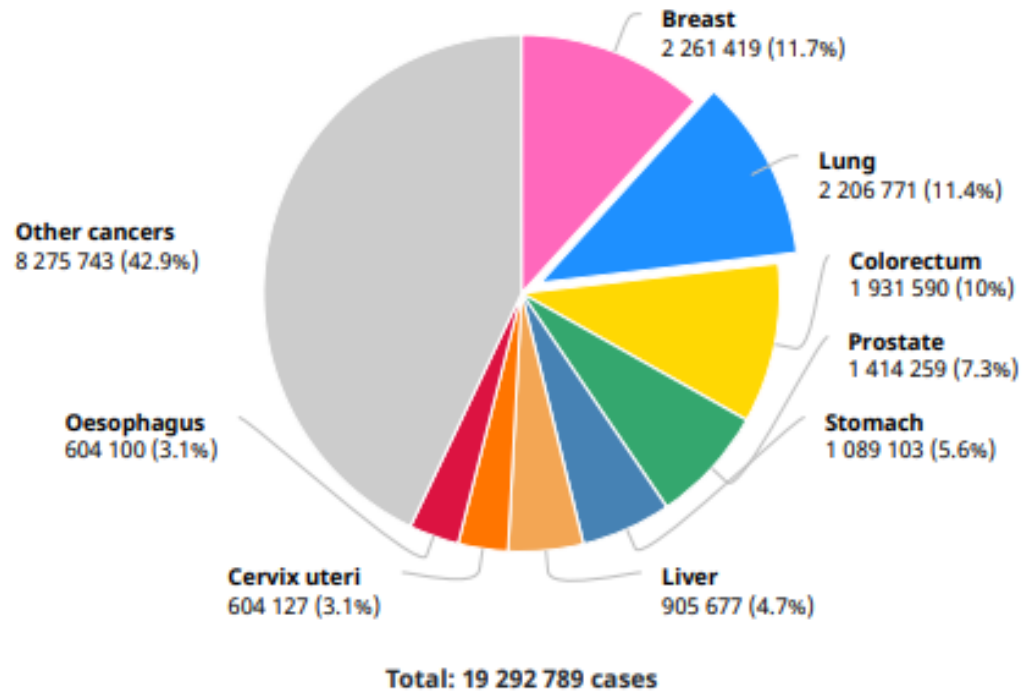
نام سخنران: دکتر محمد رضا مسجدی

موضوع: سرطان ریه

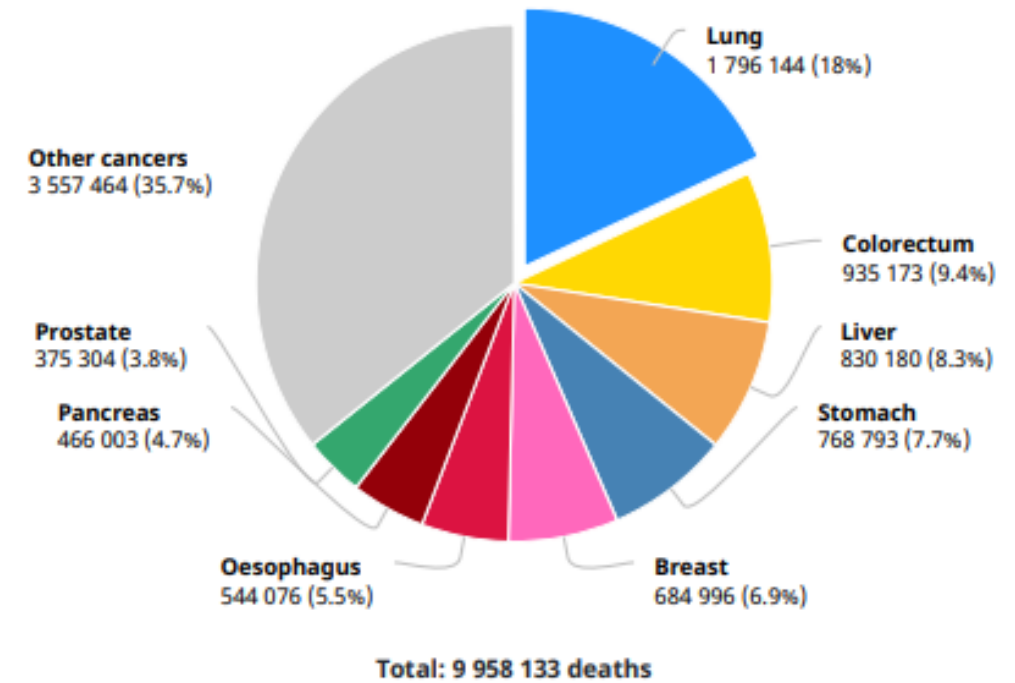

تعداد موارد جدید سرطان در جهان در سال ۲۰۲۰
در همه گروه‌های سنی و هر دو جنس

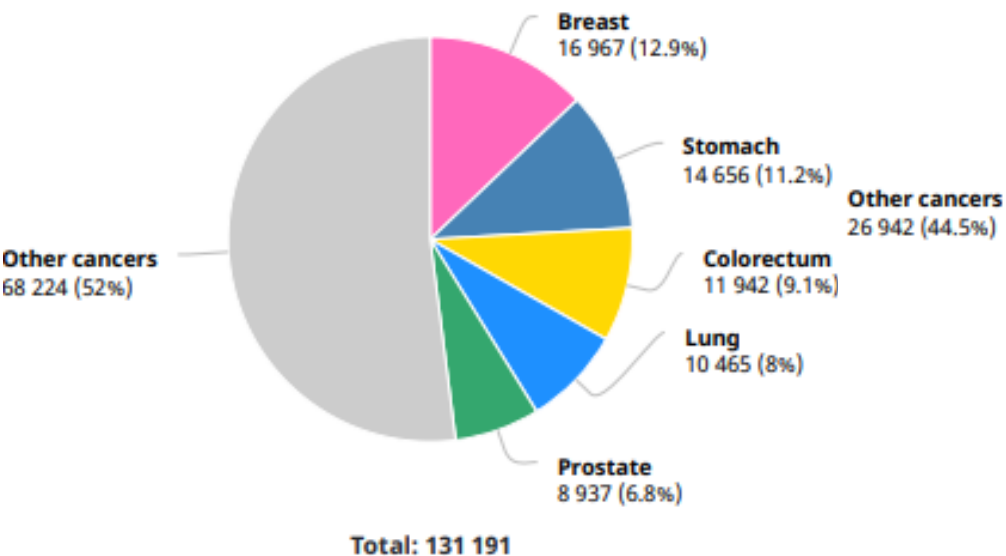

تعداد موارد تلفات ناشی از بیماری‌های سرطانی در جهان در سال ۲۰۲۰
در همه گروه‌های سنی و هر دو جنس

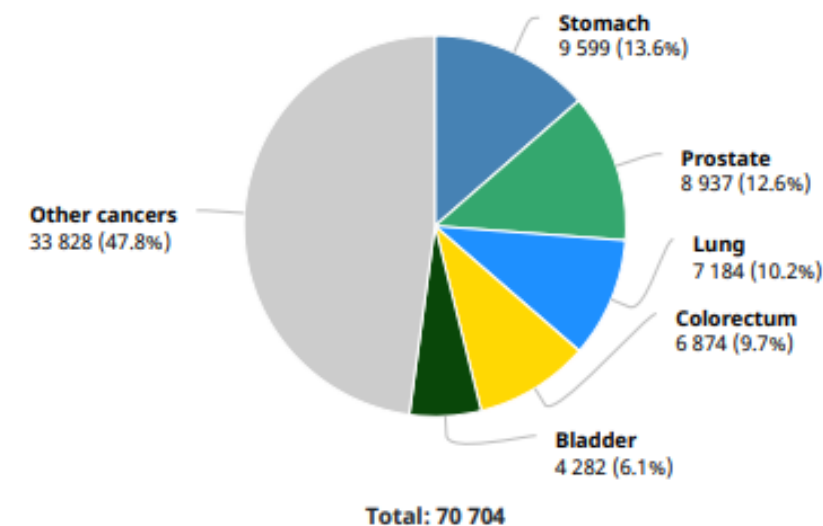
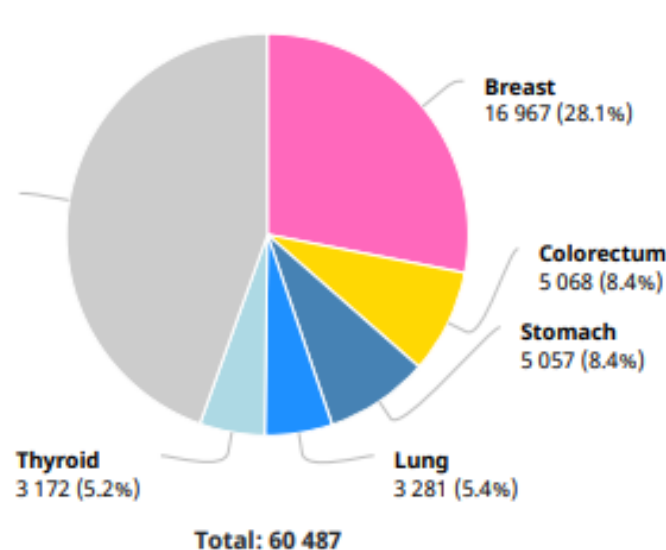

منبع: ۲۰۲۰ Globocan

تعداد موارد جدید سرطان در ایران در سال ۲۰۲۰
در همه گروه‌های سنی و هر دو جنس

تعداد موارد جدید سرطان در ایران در سال ۲۰۲۰
در همه گروه‌های سنی در بین مردان

تعداد موارد جدید سرطان در ایران در سال ۲۰۲۰
در همه گروه‌های سنی در بین زنان

منبع: ۲۰۲۰ Globocan

ادامه نکات کلیدی سرطان ریه

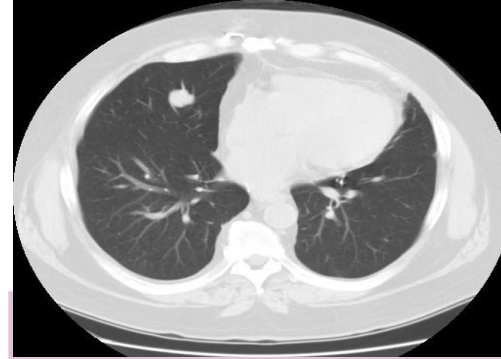
- متأسفانه سرطان ریه در مراحل ابتدایی علائم هشدار دهنده ندارد و لذا بیماری در اغلب بیماران (تقریباً ۸۰ درصد) زمانی تشخیص داده می شود که سرطان در مراحل پیشرفته بوده، و اقدامات درمانی کمتر نتیجه بخش می باشد.
- نشانه های سرطان ریه: سرفه (با و بدون خلط)، خلط خونی، درد سینه، تنگی نفس، گرفتگی صدا، ورم گردن، لاغری، و... این علائم بسیار غیر اختصاصی می باشد و در جریان بسیاری از بیماریهای تنفسی و عوارض دیگر نیز دیده می شود؟؟؟؟
- در سطح جهانی سرطان ریه شایع ترین سرطان نزد مردان و در مرتبه دوم یا سوم نزد زنان است.
- بدین جهت غربالگری سرطان ریه با توجه به موقعیت ویژه آن همواره مد نظر بوده است.
- انجام دوره ای عکس ساده سینه، با یا بدون بررسی سیتولوژی خلط در گروه پرخطر (High Risk) نتایج رضایت بخشی به همراه نداشته است.
- در دو دهه اخیر غربالگری سرطان ریه با استفاده از سی تی اسکن کم توان (Low Dose CT-Scan) مورد اقبال و تأیید عمومی قرار گرفته است.

علائم اولیه/ثانویه سرطان ریه

علائم ثانویه	علائم اولیه
درد استخوانی، احساس فشردگی در ستون فقرات	سرفه/سرفه مزمن
درد قفسه/فشردگی سینه	تنگی نفس
مشکل در بلع	هموپتیزی
ادم سر و گردن	درد قفسه سینه/شانه
تاری دید، سردرد	تب مکرر
خستگی، بی‌اشتهایی، کاهش وزن، کاشکسی	عفونتهای ریوی مکرر
پلورال افیوژن	
متاستاز کبدی/تهاجم	

انواع سرطان ریه

Lung Cancer

Small Cell Lung Cancer (SCLC)

20%

Non- Small Cell Lung Cancer (NSCLC)

80%

Large Cell Carcinoma

10%

AdenoCarcinoma

45%

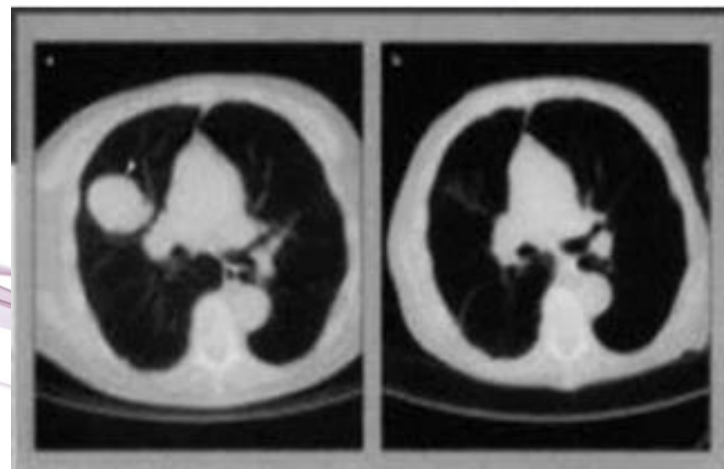
Squamous Cell Carcinoma

25%

- سرطان ریه در دو گروه اصلی SCLC (Small Cell Lung Cancer) (۲۰٪) و NSCLC (Non- Small Cell Lung Cancer) (۸۰٪)
- در گروه NSCLC کانسرها Squamous cell (۲۵٪)، آدنوکارسینوم (۴۵٪)، و Large Cell ها وجود دارند

روشهای تشخیصی

- عکس ساده قفسه سینه (CXR)
- سی تی اسکن (CT Scans)
- سیتولوژی خلط (Sputum Cytology)
- برونکوسکوپی فیبرنوری (Fibreoptic Bronchoscopy)
- آسپیراسیون با سوزن ظریف ترانس توراسیک (Transthoracic Fine Needle Aspiration)

روشهای درمان

روشهای اصلی

- جراحی
- رادیوتراپی
- شیمی درمانی و ایمونوتراپی

روشهای اختصاصی مورد استفاده در انواع خاص سرطان ریه

- رادیوتراپی استریوتاکتیک بدن (SBRT: Stereotactic Body Radiotherapy)
- درمان ابلیتیو موضعی برای سرطان های ریه اولیه (Local Ablative Therapy)
- لیزرتراپی (برای تومورهای داخل راه های هوایی و باز کردن آنها که در اثر وجود تومورهای بزرگتر مسدود شده اند)
- فرسایش رادیوفرکوئنسی (Radiofrequency Ablation)
- بایولوژیکال تراپی
- پیوند سلولهای بنیادی

روشهای پیشگیری از سرطان ریه

اجتناب از مصرف کلیه ترکیبات دخانی

آشنایی با عوامل خطر محیطی مرتبط با سرطان ریه و اجتناب از مواجهه با آنها

مصرف میزان توصیه شده ویتامینهای A، E، و C بویژه مصرف سبزیجات و میوه جات

و غربالگری سرطان ریه در افراد پرخطر با استفاده از سی تی اسکن کم توان!

سی تی اسکن بدون تزریق وریدی ماده حاجب که در مدت زمان کمتر از یک دقیقه انجام شود

نتایج غربالگری سرطان ریه در افراد پرخطر در آمریکا

در سال ۲۰۲۰ نشان داده شد که

- خطر مرگ ناشی از سرطان ریه در افرادی که سی تی اسکن کم توان دریافت کردند ۲۰-۱۳ درصد کاهش می یابد.
- غربالگری با سی تی اسکن کم توان موجب می شود تومورهای بیشتری در مراحل اولیه شناسایی شوند.
- برای تشخیص به موقع و نجات یک نفر از سرطان ریه لازم است ۳۲۰ فرد پرخطر غربالگری شوند در حالیکه برای تشخیص به موقع و نجات یک نفر از سرطان پستان لازم است ۱۳۳۹ نفر غربالگری شوند.
- سی تی اسکن کم توان اولین روش غربالگری سرطان ریه است که به صورت معنی داری مرگ و میر ناشی از این بیماری را کاهش داده است.

فرد پرخطر کیست و چه کسی باید برای سرطان ریه غربالگری شود؟

- افراد ۵۰ الی ۸۰ سال

- سیگاری یا فردی که قبلاً سیگاری بوده و در خلال ۱۵ سال گذشته ترک کرده است

- سابقه استعمال دخانیات بیش از ۲۰ بسته در سال

میزان مصرف روزانه × سالهای استعمال دخانیات

۱ بسته در روز برای ۲۰ سال یا ۲ بسته در روز برای ۱۰ سال

نتایج قابل انتظار از غربالگری سرطان ریه با استفاده از سی تی اسکن کم توان و توصیه های مرتبط با آن

۱. موارد منفی:

- هیچ ندول (لکه) دیده نمی شود و هیچ ناهنجاری دیگری وجود ندارد ✓
سی تی اسکن سالانه با دوز پایین

۲. موارد مشکوک و نامشخص:

- یک ندول (لکه) مشاهده شده است.
- در اسکن حدود ۵۰ درصد از بیماران حداقل یک ندول مشاهده خواهد شد
- بیشتر این نقاط سرطانی نیستند ✓
آزمایشهای بیشتر و بیوپسی یا سی تی اسکن سالانه با دوز پایین

۳. موارد مثبت مشکوک به سرطان ریه:

- ✓ آزمایشهای بیشتر و/یا بیوپسی توصیه می شود.

مزایای غربالگری سرطان ریه چیست؟

- تشخیص زودهنگام سرطان ریه در زمانی که قابل درمان است.
- کاهش خطر مرگ ناشی از سرطان ریه.

✓ تخمین زده می شود ۹ میلیون آمریکایی واجد شرایط غربالگری سرطان ریه باشند.

✓ بنابراین بالقوه می تواند جان ۲۲۰۰۰ نفر را در آمریکا نجات داد.

تخمین زده می شود که تاکنون فقط ۵-۶ درصد افراد واجد شرایط در آمریکا تحت غربالگری قرار گرفته اند!

خطرات غربالگری سرطان ریه چیست؟

میزان تشعشعات دریافتی فرد در حین سی تی اسکن کم توان برابر است با:

✓ حدوداً ۲۵-۲۰ درصد سی تی اسکن استاندارد

✓ که چیزی برابر با ۱۲ مرتبه عکس برداری ساده از ریه با اشعه ایکس (در برابر ۶۰ مرتبه با

سی تی اسکن استاندارد) (قابل توجه در شرایط کرونا؟!؟!?)

✓ و یا میزان تشعشعات در ۶ ماه زندگی در شرایط عادی

- در پایان با توجه به شیوع سرطان ریه و مشکلات جدی بر سر راه تشخیص و درمان آن پیام پایانی ما تأکید بر پیشگیری و عمدتاً خودداری از استعمال دخانیات است.

با تشکر از توجه شما

مرکز تحقیقات بنیاد ملی نیکوکاری کنترل سرطان / بنیاد ملی نیکوکاری کنترل سرطان
وبسا، روابط عمومی بنیاد ملی نیکوکاری کنترل سرطان

شماره ثبت: ۴۱۴۷۶-۲۰۱۶
بنیاد ملی نیکوکاری کنترل سرطان
National Cancer Central Charity Foundation

www.web-sa.ir

info@web-sa.ir

[T.me/websainfo](https://t.me/websainfo)

[aparat.com/cancer_mchf](https://www.aparat.com/cancer_mchf)

[instagram.com/fr99daraje](https://www.instagram.com/fr99daraje)

sapp.ir/websainfo

وبسا، روابط عمومی بنیاد ملی نیکوکاری کنترل سرطان

تهران-انتهای خیابان مفتح شمالی-روبروی خیابان ملایری پور-پلاک ۲۱۰-طبقه دوم
تلفن: ۰۲۱-۸۸۳۴۷۶۲۸
فاکس: ۰۲۱-۸۸۳۱۱۶۷۱

محدودیت‌های غربالگری سرطان ریه چیست؟

• مثبت کاذب

- ✓ پیدا کردن ندول (نقطه) که سرطانی نیست.
- ✓ بیشتر گره‌هایی که در سی تی اسکن مشاهده می‌شوند (۹۵٪) سرطانی نیستند.
- ✓ ممکن است نیاز به آزمایشات تکمیلی داشته باشد.

• منفی کاذب

- ✓ گزارش منفی تست غربالگری به این معنی نیست که فرد سرطان ریه ندارد یا نمی‌تواند به

سرطان ریه مبتلا شود!